

Õiguskantsler

Teie 10.03.2016 nr

Meie 07.04.2016 nr 6-1/160413/1601474

Raskeveokimaksu maksja

Lugupeetud avaldaja

Palusite hinnata, kas [põhiseadusega](#) on kooskõlas see, et isik peab maksma raskeveokimaksu autorongi koosseisu kuuluva(te) haagis(t)e eest ka siis, kui ta ei ole nende omanik.

Kuivõrd raskeveokimaksu eesmärgiks on suunata kasutama keskkonnasõbralikumaid veokeid, siis maksukohustuse panemine raskeveokeid tegelikult kasutavatele isikutele ei ole põhiseadusega vastuolus.

Eesti raskeveokimaksu kehtestamise aluseks oli [Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu 17.06.1999 direktiiv nr 1999/62/EÜ](#). Direktiivi eesmärkideks oli ühtlustada erinevates liikmesriikides transpordiettevõtjatelt nõutavate maksude ja tasude süsteemi, et tagada ettevõtjatele võrdsed võimalused ehk ühtlustada nende konkurentsitingimusi (vt direktiivi preambuli punktid 1 ja 5). Samuti sooviti soodustada maanteid vähem kahjustavate ja vähem saastavate sõidukite kasutamist (vt direktiivi preambuli p 7). Ühe meetmena, kuidas neid eesmärke saavutada, näeb direktiiv kõikidele liikmesriikidele ette kohustuse kehtestada maks (vt direktiivi peatükk II). Eestis on selliseks maksuks raskeveokimaks (vt direktiivi art 3 lg 1).

Direktiivi artikli 4 järgi peab iga liikmesriik määrama maksu tasumise reeglid ise. Direktiiv täpsustab üksnes, et liikmesriik peab koguma maksu kõikidelt raskeveokitelt, mis on selles riigis registreeritud (art 5), ja et maksumäärad ei tohi olla madalamad direktiivi lisas sätestatud miinimummääradest (art 6 lõiked 1 ja 4). Nii jätab direktiiv liikmesriikidele väga laia mänguruumi selle otsustamisel, milliseks raskeveokite maksustamise süsteem kujundada.

Eesti seadusandja on otsustanud, et Eestis tuleb raskeveokimaksu maksta vähemalt 12-tonnise registri- või täismassiga veoautolt ning veoautost ja ühest või enamast haagisest koostatud vähemalt 12-tonnise registri- või täismassiga autorongilt (vt [raskeveokimaksu seaduse](#) (RVMS) § 1). Autorongi koosseisu kuuluda võivad haagised ei ole iseenesest raskeveokimaksu objektiks. Haagiseid maksustatakse raskeveokimaksuga vaid siis, kui neid reaalselt kasutatakse autorongi moodustamiseks.¹

¹ Vt ka vastav selgitus [Maksu- ja Tolliameti veebilehel](#) (vastus küsimusele 8).

Lisaks on seadusandja 2002. aastal otsustanud, et raskeveokimaksu peab maksma see isik, kes haagist autorongi koosseisus kasutab – mitte alati haagise omanik.² Riigikogu arhiivist saadud materjalidest³ ei selgu, miks seadusandja sellise valiku tegi. Arvestades aga raskeveokimaksu kehtestamise aluseks oleva direktiivi eesmärke, võib arvata, et seadusandja lähtus raskeveokimaksu subjekti ehk maksukohustuse kindlaksmääramisel nn „saastaja maksab“ või „kasutaja maksab“ põhimõttest. Kuivõrd raskeveokimaksu üheks eesmärgiks on suunata isikuid eelistama keskkonda vähem reostavaid ja teekatet vähem kulutavaid sõidukeid, siis on põhimõtteliselt põhjendatud panna maksukohustus isikutele, kes raskeveokeid (nt haagiseid sisaldavaid autoronge) tegelikkuses kasutavad. Asjaolu, et isik omab haagiseid, ei tähenda, et ta neid reaalselt kasutab. Ilmselt on Riigikogu leidnud, et haagiste omanikelt raskeveokimaksu nõudmine pelgalt omandi fakti tõttu ei ole vajalik.

Põhiseaduse järgi otsustab Eesti elu kõige olulisemad küsimused Riigikogu. Mh on põhiseaduse § 113 järgi Riigikogu ainupädev kujundama riigi maksupoliitikat ja maksusüsteemi. Põhiseadus annab seadusandjale laia kaalutlusruumi selle otsustamiseks, mida maksustada, kes peab makse maksma, millise sündmuse saabumine tähistab maksukohustuse tekkimist, kui suur on maksumäär jne. Nendesse otsustesse saab õiguskantsler põhiseaduslikkuse järelevalve korras sekkuda võrdlemisi piiratud ulatuses.

Teie küsimust abstraktselt hinnates ei ole võimalik asuda seisukohale, et kujundades raskeveokimaksu kogumise süsteemi nii, et teatud juhtumitel peab raskeveokimaksu maksma raskeveokit (sh autorongi koosseisu kuuluvat(-id) haagist(-eid)) kasutav – mitte seda omav – isik, oleks seadusandja eksinud põhiseaduse vastu. Sellisel otsusel on olemas mõistlik eesmärk, mida teiste abinõudega on saavutada raske. Seejuures ei saa välistada, et mõnel konkreetsel juhtumil võivad asjaolud olla sellised, mis seavad selle järelduse kahtluse alla. Kuna Teie avalduses vastavaid asjaolusid välja ei toodud, siis ei ole võimalik neid ka arvesse võtta.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Olga Lavrova 693 8410
Olga.Lavrova@oiguskantsler.ee

² Selline kord tuleneb RVMS § 3 lõikest 1¹. See säte lisati raskeveokimaksu seadusesse 2002. aasta lõpus vastu võetud [raskeveokimaksu seaduse ja liiklusseaduse muutmise seadusega](#).

³ Raskeveokimaksu seaduse ja liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu menetlusinfo on piiratud ulatuses kättesaadav ka [Riigikogu veebilehelt](#).